

Załącznik 2
do Uchwały Zarządu nr 9
Banku Spółdzielczego w Prabutach
z dnia 27 listopad 2019 r.

Spółdzielcza Grupa Bankowa

Strategia zarządzania ryzykiem
w Banku Spółdzielczym
w Prabutach

Prabuty, listopad 2019 r.

SPIS TREŚCI

DZIAŁ I – Postanowienia ogólne	2
DZIAŁ II – Podstawowe założenia procesu zarządzania ryzykiem	4
DZIAŁ III – Proces zarządzania ryzykiem	5
Rozdział 1 – Organizacja procesu zarządzania ryzykiem	5
Rozdział 2 – Procedury zarządzania ryzykiem bankowym	7
Rozdział 3 – Identyfikacja, pomiar lub szacowanie ryzyka	9
Rozdział 4 – Kontrola i monitorowanie ryzyka	11
Rozdział 5 – Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem	12
DZIAŁ IV – Cele strategiczne oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka	12
Rozdział 1 – Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji	12
Rozdział 2 – Ryzyko operacyjne	16
Rozdział 3 – Ryzyko płynności	19
Rozdział 4 – Ryzyko stopy procentowej	21
Rozdział 5 – Ryzyko kapitałowe	21
Rozdział 6 – Ryzyko braku zgodności	21
DZIAŁ V – Postanowienia końcowe	22

DZIAŁ I – Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsza „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, zwana dalej strategią, określa:
  - 1) w części pierwszej ogólne zasady systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
    - a) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem, podział zadań na trzy poziomy zarządzania;
    - b) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
    - c) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
    - d) ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka, w tym zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;
    - e) ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka;
    - f) organizację systemu informacji zarządczej;
  - 2) w części drugiej:
    - a) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku i ogólnie sposób ich realizacji;
    - b) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko.
2. Strategia jest spójna ze strategią działania Banku oraz regulaminem organizacyjnym Banku.
3. Istotne rodzaje ryzyka, o których mowa w Dziale IV zostały określone w ramach obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

§ 2

1. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię; w szczególności: dotyczy to procedur w obszarze zarządzania ryzykiem, przyjętych w Systemie limitów, stosowania działań ograniczających ryzyko wskazanych przez Spółdzielnię w procesach prewencji.
2. Bank zarządza ryzykiem w sposób zapobiegający powstaniu w Banku zagrożenia utraty płynności lub wypłacalności, a tym samym wystąpienia zagrożenia upadłości.
3. Bank w toku normalnie prowadzonej działalności nie zakłada udzielenia pomocy z Funduszu Pomocowego jako zabezpieczenia ryzyka.

§ 3

Najważniejsze regulacje zewnętrzne i wewnętrzne, będące podstawą opracowania niniejszej strategii, to:

- 1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. *w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV)*;
- 2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. *w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i form inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012*;
- 3) ustawa Prawo bankowe;
- 4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017 r. *w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach*;
- 5) Umowa Systemu Ochrony SGB;
- 6) Statut Banku Spółdzielczego w Prabutach;

- 7) Strategia działania Banku Spółdzielczego w Prabutach na lata 2016-2020, zwana dalej strategią działania;
- 8) Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Prabutach;
- 9) Regulamin organizacyjny Banku Spółdzielczego w Prabutach, zwany dalej regulaminem organizacyjnym.

§ 4

W dalszej treści użyte są następujące skróty i pojęcia, które oznaczają:

- 1) Bank – Bank Spółdzielczy w Prabutach;
- 2) Rada Nadzorcza – Rada Nadzorcza Banku;
- 3) Zarząd – Zarząd Banku;
- 4) Bank Zrzeszający – SGB-Bank S.A. w Poznaniu;
- 5) System Ochrony – System Ochrony SGB;
- 6) Spółdzielnia – jednostka zarządzająca Systemem Ochrony SGB;
- 7) Komitet - Komitet Zarządzania Ryzykami;
- 8) CRR – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012;
- 9) Fundusz Pomocowy – fundusz utworzony w Spółdzielni w celu zabezpieczenia płynności i wypłacalności Uczestników;
- 10) Plan Naprawy – Grupowy Plan Naprawy Systemu Ochrony SGB¹;
- 11) ryzyko kredytowe – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego ;
- 12) ryzyko koncentracji – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 13) ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 14) ryzyko płynności – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 15) ryzyko operacyjne – ryzyko zdefiniowane w § 25;
- 16) ryzyko modeli – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 17) ryzyko kapitałowe – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 18) ryzyko braku zgodności – ryzyko zdefiniowane w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 19) identyfikacja ryzyka – analiza, na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku; metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami w Banku;
- 20) pomiar lub szacowanie ryzyka – zasady pomiaru lub szacowania, analizy oraz testowania warunków skrajnych ekspozycji na ryzyko, umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku, ujęte w wewnętrznych procedurach;
- 21) raportowanie ryzyka – określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznego sprawozdania o poziomie ryzyka, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania powinny być adekwatne do rodzaju i skali ponoszonego przez Bank ryzyka; sprawozdanie powinno być dostępne dla właściwych pracowników w czasie wystarczającym do przeprowadzenia i podjęcia odpowiednich działań;

---

¹ Do czasu zatwierdzenia przez KNF Planu Naprawy, Spółdzielnia przedstawia plan złożony do zatwierdzenia.

- 22) limitowanie ryzyka – określenie zasad ustalania i weryfikacji wewnętrznych limitów oraz wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za ich ustalanie i weryfikowanie;
- 23) kontrolowanie ryzyka - wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Banku oraz za badanie zgodności działania wszystkich jednostek Banku z regulacjami wewnętrznymi i nadzorczymi, jak również za informowanie o stwierdzonych nieprawidłowościach; kontrola ryzyka sprawowana jest w dwóch obszarach: pomiar lub szacowanie ryzyka oraz kontrola wewnętrzna;
- 24) testy warunków skrajnych – zestaw różnych technik badawczych stosowanych głównie w celu określenia odporności sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku na wystąpienie wyjątkowych, niekorzystnych, ale możliwych wydarzeń (tzw. szoków rynkowych).

DZIAŁ II – Podstawowe założenia procesu zarządzania ryzykiem

§ 5

1. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
2. W celu przeprowadzania procesów wymienionych w ust. 1 realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
3. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej, wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytu wewnętrznego do bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykiem.
4. Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka opracowanymi w oparciu o wytyczne Spółdzielni.
5. Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:
  - 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
  - 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
  - 3) system limitów ograniczających ryzyko;
  - 4) system informacji zarządczej;
  - 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
6. Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, o których mowa w ust. 4, zaliczane są:
  - 1) ryzyko kredytowe;
  - 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
  - 3) ryzyko koncentracji;
  - 4) ryzyko płynności;
  - 5) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym;
  - 6) ryzyko kapitałowe;
  - 7) ryzyko braku zgodności.
7. Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również ryzyka (których nie traktuje jako istotne):
  - 1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego;

- 2) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

DZIAŁ III – Proces zarządzania ryzykiem

Rozdział 1 – Organizacja procesu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej z uwzględnieniem trzech niezależnych poziomów

§ 6

1. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na **trzech niezależnych poziomach**:
  - 1) **na pierwszy poziom** składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
  - 2) **na drugi poziom** składa się:
    - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (zwane dalej „zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a)”);
    - b) działalność komórki do spraw zgodności;
  - 3) **na trzeci poziom** składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.
2. Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, w zakresie, o którym mowa w lit. a) jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.
3. Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu wymienionego w ust. 1:
  - 1) pkt 1) funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
    - a) Komórka zarządzająca (komórka organizacyjna wykonująca zadania związane z utrzymywaniem bieżącej i krótkoterminowej płynności Banku tj. z-ca Głównego Księgowego),
    - b) Stanowiska analiz kredytowych;
  - 2) pkt 2) lit. a) funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
    - a) Komórka ds. sprawozdawczości i ryzyka (komórka monitorowania ryzyka),
    - b) Stanowisko ds. monitoringu i windykacji (komórka monitorująca indywidualne ryzyko kredytowe);
  - 3) pkt 2) lit. b) funkcjonuje Stanowisko ds. samorządu, kadr i zgodności (wykonuje zadania komórki ds. zgodności).
4. Pracownicy/komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, w zakresie o którym mowa w lit. a) wykonują zadania związane z identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, kontrolą, monitorowaniem oraz sprawozdawaniem każdego istotnego ryzyka.

§ 7

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;

- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w § 8, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a);
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 10) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem;.

§ 8

1. Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójne ze strategią zarządzania Bankiem, systemem zarządzania ryzykiem, w tym:
  - 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
  - 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
  - 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnia wdrożenie planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
  - 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
  - 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
  - 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
  - 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
  - 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
  - 9) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku; jednym z elementów informacji zarządczej jest kwartalny raport z realizacji apetytu na ryzyko, który stanowi **załącznik nr 1** do niniejszej strategii.
  - 10) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
  - 11) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
  - 12) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

2. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków oraz:
  - 1) na pierwszym poziomie;
  - 2) na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a), przy czym nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

§ 9

1. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.
2. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.
3. Komitet Zarządzania Ryzykami realizuje zadania opisane w ich regulaminach funkcjonowania.
4. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Rozdział 2 – Procedury zarządzania ryzykiem bankowym

§ 10

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury.
2. Zgodnie z Umową Systemu Ochrony SGB Bank stosuje regulacje wzorcowe opracowane przez Spółdzielnię po ich dostosowaniu do swojej wielkości, zakresu i specyfiki działania.
3. Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do znajomości procedur w zakresie, w jakim procedura dotyczy realizowanych przez nich zadań; za przekazywanie procedur do odpowiednich pracowników Banku odpowiada Stanowisko ds. samorządu, kadr i zgodności.

§ 11

1. Głównymi regulacjami, które opisują proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka są „zasady”.
2. W ramach stosowanych procedur zarządzania ryzykiem Bank wprowadził w formie pisemnej, w szczególności:
  - 1) w zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
    - a) Politykę kredytową,
    - b) Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym,
    - c) Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji,
    - d) Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie,
    - e) Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
    - f) Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych;
    - g) Regulamin udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń osobom i podmiotom wymienionym w art. 79, 79a Prawa bankowego,
  - 2) w zakresie ryzyka stopy procentowej:
    - a) Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
    - b) Politykę stóp procentowych;

- 3) w zakresie ryzyka operacyjnego:
  - a) Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym,
  - b) Plan utrzymania ciągłości działania Banku,
  - c) Procedura powierzania wykonywania czynności związanych z działalnością bankową,
  - d) Polityka kadrowa Banku,
  - e) Instrukcja ochrony informacji,
  - f) Polityka bezpieczeństwa Banku,
  - g) Zasady przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
  - h) Polityka ochrony danych osobowych,
  - i) Polityka bezpieczeństwa Banku Spółdzielczego w Prabutach w obszarze ochrony osób imienia oraz zarządzania Bankiem w sytuacjach kryzysowych,
  - j) Polityka bezpieczeństwa informacji,
  - k) Polityka bezpieczeństwa teleinformatycznego,
  - l) Polityka klasyfikacji informacji ,
  - r) Polityka klasyfikacji systemów informatycznych,
  - s) Polityka zarządzania ładem korporacyjnym,
  - t) Polityka zarządzania jakością danych,
  - u) Polityka zarządzania kadrami w Banku Spółdzielczym w Prabutach
  - w) Ramowa polityka ciągłości działania,
  - z) Regulamin zarządzania konfliktami interesów,
  - aa) Zasady rozwoju systemów informatycznych,
  - bb) Zasady współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług informatycznych,
  - cc) Zasady zarządzania incydentami naruszenia bezpieczeństwa teleinformatycznego,
  - dd) Zasady zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu dla Banku,
  - ee) Zasady zarządzania projektami w zakresie środowiska teleinformatycznego;
- 4) w zakresie ryzyka płynności:
  - a) Zasady zarządzania ryzykiem płynności,
  - b) Polityka płynności;
- 5) w zakresie ryzyka braku zgodności:
  - a) Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - b) Polityka zgodności;
- 6) w zakresie ryzyka kapitałowego:
  - a) Strategia zarządzania i planowania kapitałowego,
  - b) Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko,
  - c) Zasady szacowania kapitału wewnętrznego.
3. Ponadto Bank wprowadził regulacje w obszarze innych ryzyk, w szczególności:
  - a) Polityka informacyjna,
  - b) Instrukcja „System informacji zarządczej”,
  - c) Polityka zmiennych składników wynagrodzeń;
  - d) Procedura planowania,
  - e) Polityka bancassurance,
  - f) Zasady zarządzania zmianami.

§ 12

1. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych lub częściej gdy zajdzie taka potrzeba m.in. pod względem dostosowania ich do:
  - 1) aktualnych przepisów prawa;
  - 2) zmian skali lub rodzaju działalności Banku;
  - 3) zmian organizacyjnych;

- 4) zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne w wyniku przeprowadzonych kontroli;
  - 5) zaleceń wydanych przez audyt wewnętrzny.
2. Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi ryzykami.

§ 13

1. W procesie zarządzania ryzykiem Bank ocenia ryzyko wynikające ze zmian warunków makroekonomicznych.
2. Podstawą oceny i jej wykorzystania w procesie zarządzania są:
  - 1) wyniki testu makroekonomicznego, zakładającego wystąpienie kryzysu makroekonomicznego, które Bank otrzymuje od Spółdzielni;
  - 2) alerty makroekonomiczne, które Bank otrzymuje od Spółdzielni.
3. Skuteczność zabezpieczenia Banku przed ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych ocenia Spółdzielnia w ramach Planu Naprawy.

§ 14

1. We współpracy z zakładem ubezpieczeń Bank stosuje modele współpracy polegające na:
  - 1) zawieraniu przez Bank umów agencyjnych;
  - 2) zawieraniu przez Bank umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, tj. na rachunek klienta (umowy grupowego ubezpieczenia);
  - 3) zawieraniu przez Bank umów ubezpieczenia na rachunek Banku, tj. zabezpieczających interes Banku (umowy grupowego ubezpieczenia).
2. Bank ogranicza ryzyko wynikające z prowadzonej działalności bancassurance przede wszystkim w zakresie:
  - 1) ryzyka reputacji m.in. poprzez budowanie prawidłowych relacji pomiędzy Bankiem a klientami w procesie oferowania produktów ubezpieczeniowych (umożliwienie klientom podejmowania świadomych decyzji w wyborze produktu ubezpieczeniowego, dostosowywanie produktów ubezpieczeniowych do potrzeb klienta);
  - 2) ryzyka braku zgodności;
  - 3) ryzyka kredytowego, dotyczącego koncentracji zabezpieczeń w postaci przyjmowanej ochrony ubezpieczeniowej ekspozycji kredytowych Banku;
  - 4) ryzyka prawnego związanego z ewentualnymi roszczeniami wynikającymi z prowadzenia działalności bancassurance.
3. Bank monitoruje bezpośrednio ryzyko kredytowe w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3) i ogranicza je poprzez:
  - 1) analizę skali przyjmowanych zabezpieczeń w postaci poszczególnych rodzajów ubezpieczenia;
  - 2) analizę skali przyjmowanych zabezpieczeń pochodzących od poszczególnych firm ubezpieczeniowych;
  - 3) wprowadzenie limitów wyznaczających maksymalną kwotę ekspozycji zabezpieczonych ubezpieczeniem jeżeli istnieje zagrożenie spadku efektywności zabezpieczenia (wynikające m.in. ze słabej kondycji ekonomicznej firmy ubezpieczeniowej, występowania wysokiej ilości odmów wypłaty ubezpieczenia).
4. Szczegółowe wytyczne w zakresie bancassurance znajdują się w obowiązującej w Banku w tym zakresie polityce.

Rozdział 3 – Identyfikacja, pomiar lub szacowanie ryzyka

§ 15

1. Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru/szacowania ryzyka w oparciu o metody i modele, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości, charakteru oraz zmienności poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
3. Metody/modelę, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie, weryfikację historyczną i planowane działania generujące ryzyko.
4. Przegląd i aktualizacja metod/modeli lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

§ 16

1. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.
2. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne.
3. Bank dokłada staranności, aby zakres i założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka tj.:
  - 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko;
  - 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank;
  - 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy;
  - 4) do czynników ryzyka które są obowiązkowo poddawane testom warunków skrajnych Bank zalicza w szczególności: zmianę rynkowych stóp procentowych, zmiany rynkowych cen nieruchomości, wycofywanie depozytów, wzrost kredytów zagrożonych, w tym wynikający z pogorszenia się sytuacji ekonomiczno finansowej największych klientów Banku;
4. Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych zasad; analizy sporządzane są na piśmie, a wyniki oceny prezentowane Zarządowi Banku; o przyjętych założeniach do testów warunków skrajnych Zarząd informuje Radę Nadzorczą.
5. Zarząd Banku, po wprowadzonej zmianie lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach.
6. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią obowiązkowy element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
7. Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych w systemie zarządzania Bankiem, a w szczególności w systemie zarządzania ryzykiem w takich obszarach jak:
  - 1) weryfikacja polityki zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka, w tym zwłaszcza ryzykiem kredytowym;
  - 2) ocena adekwatności przyjętych w Banku limitów;
  - 3) ocena skuteczności określonych w Banku, m.in. w ramach planów awaryjnych, opcji naprawy.

§ 17

1. Część testów warunków skrajnych przeprowadza Spółdzielnia w ramach Grupowego Planu Naprawy.
2. Testy przeprowadzane są zgodnie z następującymi scenariuszami opisanymi w Grupowym Planie Naprawy:

- 1) scenariuszu systemowym zakładającym kryzys makroekonomiczny, opartym na scenariuszu przygotowanym przez NBP, w którym występują wzrost należności zagrożonych, wpływ depozytów i zmiana rynkowych stóp procentowych;
- 2) scenariuszami indywidualnymi zakładającymi:
  - a) materializację ryzyka koncentracji ekspozycji kredytowych,
  - b) wzrost kosztu finansowania depozytów,
  - c) spadek stóp procentowych;
- 3) scenariuszu mieszanym, uwzględniającym kombinację zdarzeń mających wpływ na cały system i indywidualnych, następujących jednocześnie i wchodzących ze sobą w interakcje, który zakłada kryzys na rynku rolnym.
3. Dla każdego scenariusza określany jest wpływ sytuacji skrajnej na określone w Grupowym Planie Naprawy obszary krytyczne:
  - 1) płynności, mierzony wskaźnikami: LCR oraz NSFR;
  - 2) rentowności (w tym poziomu ryzyka kredytowego), mierzony wskaźnikami: ROA, C/I, należności zagrożonych², poziomu ozerwowania³;
  - 3) wypłacalności, mierzony wskaźnikami: TCR⁴ oraz dźwigni finansowej⁵.
4. Bank otrzymuje od Spółdzielni swoje wyniki testów w okresach kwartalnych wraz z przyjętymi do nich założeniami oraz sposobem obliczania wpływu zrealizowania się sytuacji skrajnych na określone w Planie obszary krytyczne: płynność, rentowność (w tym jakość aktywów) i wypłacalność; w tych testach, jeżeli zapisy procedur szczegółowych to przewidują, Bank może zmieniać przyjęte założenia dostosowując je do specyfiki i skali prowadzonej działalności.
5. W przypadkach, w których wyniki testu wskazują, że w sytuacji zrealizowania się warunków skrajnych, zostaną przekroczone wartości ostrzegawcze Bank realizuje plany awaryjne lub bada czy dysponuje odpowiednimi opcjami naprawy w przypadku zrealizowania się scenariusza kryzysowego.

Rozdział 4 – Kontrola i monitorowanie ryzyka

§ 18

1. Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
3. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz do poziomu limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB.
4. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej. Komórką odpowiedzialną za sporządzenie przedmiotowej analizy jest Komórka ds. sprawozdawczości i ryzyka.
5. Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
  - 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
  - 2) apetyt na ryzyko zatwierdzony przez Radę Nadzorczą;

---

² Wskaźnik liczony zgodnie z Umową Systemu Ochrony SGB.

³ J.w.

⁴ J.w.

⁵ J.w.

- 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
  - 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem;
  - 5) wyniki testów warunków skrajnych.
6. Z zachowaniem limitów określonych w rozporządzeniu CRR, ustawie Prawo bankowe oraz limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę swojej działalności.
  7. W przypadku przekroczenia obowiązujących limitów sporządzana jest stosowna analiza, której celem jest określenie stopnia przekroczenia limitów, sytuacji która spowodowała to przekroczenie oraz sposobu postępowania w celu zapobiegania przekroczeniom limitów w przyszłości; szczegółowe zapisy dotyczące przekroczeń limitów, w tym ewentualnej akceptacji przekroczeń, znajdują się w procedurach wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem; Bank może określić limity dla których przekroczenie jest niedopuszczalne.
  8. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.
  9. Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Rozdział 5 – Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem

§ 19

1. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.
2. System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:
  - 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
  - 2) profilu ryzyka;
  - 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
  - 4) wyników testów warunków skrajnych;
  - 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.
4. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.
5. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.
6. Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura; ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja; szczegółowy wykaz sprawozdań zarządczych określa odrębna regulacja.

DZIAŁ IV – Cele strategiczne oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka

Rozdział 1 – Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji

§ 20

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:
  - 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
  - 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych⁶ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od **8%**.
  - 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych⁷ od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej **33%**;
  - 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
  - 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności: weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
  - 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym;
  - 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym⁸;
  - 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie **85%** ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania⁹;
  - 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

§ 21

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:
  - 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
  - 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
  - 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu **300%** uznanego kapitału;
  - 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

§ 22

---

⁶ Według wartości bilansowej brutto.

⁷ Według wartości bilansowej brutto.

⁸ Aktywa o charakterze bankowym stanowią aktywa, nie wynikające z działalności handlowej (zgodnie z definicją zawartą w art. 92 CRR).

⁹ Definicja portfela została określona w zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym; wartość portfela uwzględnia pomniejszenia o rezerwy celowe (w zasadach wartość portfela została określona jako suma nominalnych wartości kapitału)

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od **9%** całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
  - 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do **75%** ich udziału w portfelu kredytowym.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI¹⁰) nie przekracza poziomów określonych w § 23.
  - 2) stosowanie limitów LtV¹¹, na maksymalnym poziomie¹²:
    - a) **80%** - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
    - b) **90%** - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
    - c) **75%** - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
    - d) **80%** - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
    - e) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o **5 p.p.** jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;

---

¹⁰ Definicja wskaźnika DtI znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

¹¹ Sposób obliczania wskaźnika LtV został szczegółowo opisany w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

¹² Dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej:

- powstałych w okresie do 31 grudnia 2014 r. poziom wskaźnika LtV nie powinien przekraczać 95%,
- powstałych w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. poziom wskaźnika LtV nie powinien przekraczać 90%,
- powstałych w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. poziom wskaźnika LtV nie powinien przekraczać: 85% lub 90% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 85% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.

- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, gruntów rolnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat.
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
  - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
  - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 15% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek.

§ 23

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od **7%** całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
  - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do **30%** ich udziału w portfelu kredytowym.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na **10 lat**;
  - 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl¹³) nie przekracza:

<i>Warunki</i>			<i>Maksymalny poziom Dtl</i>
<i>dochód netto wnioskodawcy</i> <i>PWP – przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw</i>	<i>okres kredytowania</i>	<i>miejsce zamieszkania klienta</i>	
dochód ≤ PWP	okres ≤ 1 rok	wieś lub miasto do 15 tys. mieszkańców	55%
	1 rok < okres ≤ 5 lat	wieś lub miasto do 15 tys. mieszkańców	50%
	okres > 5 lat	wieś lub miasto powyżej 40 tys. mieszkańców	45%
dochód > PWP	okres ≤ 1 rok	wieś lub miasto do 15 tys. mieszkańców	70%

¹³Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

	1 rok < okres ≤ 5 lat	wieś lub miasto do 15 tys. mieszkańców	65%
	okres > 5 lat	wieś lub miasto powyżej 40 tys. mieszkańców	60%

Rozdział 2 – Ryzyko operacyjne

§ 24

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:
  - 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
  - 2) racjonalizację kosztów;
  - 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
  - 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
  - 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:
  - 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
  - 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
  - 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
  - 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
  - 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
  - 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

§ 25

1. Ryzyko operacyjne w Banku rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych; definicja ta obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie uwzględnia ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego.
2. Ryzyko operacyjne obejmuje swoim zasięgiem:
  - 1) ryzyko technologiczne i techniczne – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu w skutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych,
  - 2) ryzyko outsourcingu – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników,
  - 3) ryzyka nadużyć i defraudacji – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie,
  - 4) ryzyko prania pieniędzy – ryzyko poniesienia strat, w wyniku zamieszania w proceder prania pieniędzy prowadzonego przez Klientów Banku, jego pośredników lub pracowników,

- 5) ryzyko bezpieczeństwa – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji,
- 6) ryzyko utrzymania ciągłości działania – ryzyko braku możliwości prowadzenia przez Bank działalności lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych związanych z klęskami żywiołowymi,
- 7) ryzyko prawne – ryzyko poniesienia strat w skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich stabilności oraz zgodności z przepisami prawa,
- 8) ryzyko produktu – ryzyko związane ze sprzedażą produktów i ewentualnymi skargami ze strony Klientów Banku,
- 9) ryzyko modeli – potencjalna strata jaką może ponieść Bank w wyniku decyzji które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu modeli.

§ 26

1. System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje:
  - 1) wszystkie obszary działalności Banku, w tym również zlecenie czynności na zewnątrz;
  - 2) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem narzędzia samooceny ryzyka operacyjnego w realizowanych procesach,
  - 3) monitorowanie i kontrolowanie poziomu ryzyka operacyjnego poprzez system raportowania zdarzeń i strat operacyjnych, monitorowanie stopnia realizacji KRI, w tym wartości progowych w zakresie strat dotyczących rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
  - 4) akceptowanie poziomu ryzyka bądź w uzasadnionych przypadkach podejmowanie działań ograniczających ryzyko.
2. W systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą wszyscy pracownicy Banku, ponieważ dotyczy on wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku.
3. Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym utrzymywanie poziomu tego ryzyka w granicach wyznaczonej tolerancji/apetytu.
4. Odpowiedzialność za obszar zarządzania ryzykiem operacyjnym przypisana jest Prezesowi Zarządu.
5. Minimalna wartość progowa dla gromadzonych strat operacyjnych wynosi 500,00 zł.

§ 27

1. Bank określa profil ryzyka operacyjnego, który pokazuje skalę i strukturę narażenia Banku na ryzyko operacyjne.
2. Ogólny profil ryzyka, na podstawie przeprowadzonej w Banku samooceny, określają w wymiarze:
  - 1) strukturalnym - rodzaje zdarzeń operacyjnych oraz kluczowe procesy;
  - 2) skali – potencjalna i rzeczywista wielkość strat oraz stopień realizacji kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), w tym wartości progowych dotyczących rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego.
3. Bank dąży do ograniczania narażenia na straty operacyjne, przynajmniej na poziomie umożliwiającym:
  - 1) brak przekroczeń dla ustalonych limitów w ramach tolerancji/apetytu na ryzyko, w tym limitów dotyczących sumy strat dla rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego,
  - 2) nie tworzenie dodatkowych wymogów kapitałów.
4. Założenia zawarte w ust. 3 Bank realizuje poprzez:

- 1) wypracowania prostej struktury organizacyjnej, łatwej do nadzorowania i kontrolowania oraz efektywnego przepływu informacji i systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) wprowadzania dobrze przygotowanych zmian organizacyjnych i strategicznych, które nie będą zakłócały działalności Banku;
- 3) oferowania typowych produktów i usług bankowych;
- 4) ograniczania ilości funkcjonujących systemów informatycznych i dążenia do niskiej ich awaryjności;
- 5) niskiej rotacji na stanowiskach kluczowych w Banku;
- 6) odpowiednie przygotowanie na niespodziewane zdarzenia zewnętrzne (przerwy w dostawie prądu, powódź, pożar itp.);
- 7) objęcie wszystkich krytycznych procesów biznesowych planami awaryjnymi zapewniającymi ich ciągłą realizację;
- 8) wyodrębnienie procesów o kluczowym znaczeniu dla strategii biznesowej i strategii zarządzania ryzykiem i ustanowienia w uzasadnionych przypadkach działań ograniczających ryzyko występujące w tych procesach;
- 9) ustalenie działań ograniczających ryzyko w procesach, dla których poziom ryzyka określono jako bardzo wysoki;
- 10) maksymalną automatyzację wykonywanych czynności i brak stosowania skomplikowanych modeli do pomiaru ryzyka, zwłaszcza zewnętrznych.

§ 28

1. Bank, w celu określenia tolerancji/apetytu na ryzyko operacyjne, wyznaczył niżej wskazane KRI i określił dla nich stosowne limity:
  - 1) Ilość reklamacji operacji kartowych - 0,10% (ilość reklamacji operacji kartowych w okresie / ilość wszystkich operacji kartami w tym okresie),
  - 2) Ilość zasadnych reklamacji pozakartowych - 2 (ilość zasadnych reklamacji pozakartowych w okresie),
  - 3) Ilość spraw sądowych - 2 (ilość spraw sądowych, w których Bank był stroną w okresie),
  - 4) Suma niewyjaśnionych nadwyżek kasowych - 70% (suma niewyjaśnionych nadwyżek kasowych / suma niewyjaśnionych nadwyżek z poprzedniego roku),
  - 5) Ilość zwolnionych pracowników na stanowiskach kluczowych - 20% (ilość pracowników zwolnionych w tym na własną prośbę na stanowiskach kluczowych¹⁴ / średnia ilość zatrudnionych na tych stanowiskach w ciągu ostatnich 12 m-cy),
  - 6) Ilość niedostępności usług Banku – 10 (ilość niezapowiedzianych niedostępności do usług Banku przekraczających 15 min.),
  - 7) Ilość wykrytych oszustw wewnętrznych - 5% (ilość wykrytych oszustw wewnętrznych w Banku / ilość pracowników w okresie).
2. Bank, w celu skutecznego monitorowania poziomu ryzyka, ustalił wartości progowe sum strat w danym horyzoncie czasowym dla określonego poniżej rodzaju zdarzeń operacyjnych, stanowiące dodatkowe wskaźniki KRI i tym samym również apetyt/tolerancję na ryzyko:
  - 1) oszustwa wewnętrzne,
  - 2) oszustwa zewnętrzne,
  - 3) zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy,
  - 4) klienci, produkty i praktyki operacyjne,
  - 5) szkody związane z aktywami rzeczowymi,

---

¹⁴ Pracownicy na stanowiskach kluczowych: Zarząd, Komórka ds. sprawozdawczości i ryzyka, Komórka ds. ryzyka braku zgodności

- 6) zakłócenia działalności banku i awarie systemów,
- 7) wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.

§ 29

1. Bank podejmuje niżej wskazane działania, w przypadku przekroczenia ustalonej wartości limitu/progu:
  - 1) akceptuje przekroczenie, gdy występujące zagrożenie zostało uznane za jednorazowe lub jest powtarzalne, ale stopień jego szkodliwości dla Banku jest niski;
  - 2) wprowadza dodatkowe mechanizmy pozwalające na przeciwdziałanie ryzyku, tj.
    - a) podejmuje działania ograniczające ryzyko (np. wdraża dodatkowe procedury w danym obszarze, wydaje stosowne w tym zakresie rekomendacje),
    - b) transferuje zidentyfikowane ryzyko stosując ubezpieczenia lub powierzając wykonywanie czynności podmiotom zewnętrznym (outsourcing).
2. Działania podejmowane w Banku, o których mowa w ust.1, muszą zostać każdorazowo zaakceptowane przez Zarząd Banku.

§ 30

1. Bank, spośród procesów zidentyfikowanych w swojej działalności, wyodrębnił:
  - 1) procesy kluczowe, które warunkują realizację strategii Banku (w tym w zakresie strategii biznesowej i zarządzania ryzykiem),
  - 2) procesy krytyczne, których szybkie odzyskanie sprawności działania wpływa na zachowanie przez Bank ciągłości działania.
2. Bank, w przypadku określenia danego procesu jako krytycznego, posiada plany awaryjne zapewniające utrzymanie jego ciągłości.
3. Identyfikacja procesów ma miejsce podczas przeprowadzania samooceny w Banku, natomiast szczegółowa informacja z nią związana zawarta została w zasadach, dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Rozdział 3 – Ryzyko płynności

§ 31

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:
  - 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
  - 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
  - 2) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
  - 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;

- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
  - 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
  - 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów¹⁵ powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
  - 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu¹⁶ na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów¹⁷ nad skumulowanymi pasywami¹⁸ w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku¹⁹;
  - 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności²⁰ (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym; (w praktyce oznacza to, że gdyby na dany moment Bank spieniężył wszystkie swoje aktywa to wystarczy środków na zaspokojenie wszystkich zobowiązań; niewypłacalność banków powstawała najczęściej wtedy, gdy rosły kredyty zagrożone, więc wartość aktywów spadała)
  - 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
  - 10) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
  - 11) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
3. Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:
- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej **85%** pasywów ogółem;
  - 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
  - 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
  - 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
  - 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

¹⁵Wartość kredytów obliczona jako: kwota nominalna kapitału kredytu (dla kredytów w rachunkach bieżących jest to kwota wykorzystanego kapitału) minus nierozliczona prowizja minus rezerwa celowa oraz odpisy aktualizujące dotyczące odsetek

¹⁶ Wyznaczonej w oparciu o zestawienie luki płynności, o którym mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

¹⁷ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi otrzymanymi.

¹⁸ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi udzielonymi.

¹⁹ Kumulując aktywa i pasywa począwszy od ostatniego przedziału.

²⁰ O której mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Rozdział 4 – Ryzyko stopy procentowej

§ 32

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:
  - 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
  - 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
  - 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż **30%** annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz **7%** annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego;
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
  - 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie **3%** sumy bilansowej;
  - 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
    - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
    - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
  - 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Rozdział 5 – Ryzyko kapitałowe

§ 33

Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego zostały określone w obowiązującej w Banku, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, strategii dotyczącej zarządzania i planowania kapitałowego.

Rozdział 6 – Ryzyko braku zgodności

§ 34

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:
  - 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
  - 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
  - 3) dążenie i dbałość o:
    - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
    - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
    - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
    - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
  - 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;

- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

DZIAŁ V – Postanowienia końcowe

§ 35

1. Niniejsza regulacja jest znana wszystkim pracownikom uczestniczącym w procesie zarządzania ryzykiem, w szczególności pracownikom zespołów/ komórek/ komitetów wymienionych w Dziale III Rozdział 1.
2. Strategia podlega regularnym (nie rzadziej niż raz w roku) przeglądom w celu jej dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego; dokonane weryfikacje procedury zostają potwierdzone odpowiednimi notatkami i są przechowywane w dokumentacji Banku.
3. Jeżeli przegląd, o którym mowa w ust. 2, wykazał konieczność dokonania aktualizacji procedury to Bank wprowadza odpowiednie zmiany oraz zaktualizowaną procedurę przekazuje do zatwierdzenia Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

Załącznik nr 1

Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi

<i>Nazwa limitu</i>		<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość</i>	<i>Stopień realizacji</i>
Ryzyko kredytowe				
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	max	8%		
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	max	85%		
Udział rezerw celowych od należności zagrożone od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (poziom orezerwowania)	min	33%		
Ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu	max	300%		
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	max	75%		
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	max	9%		
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	max	30%		
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	max	7%		
Ryzyko operacyjne				
Ilość reklamacji operacji kartowych	max	0,10%		
Ilość zasadnych reklamacji pozakartowych	max	2		
Ilość spraw sądowych	max	2		
Suma niewyjaśnionych nadwyżek kasowych	max	70%		
Ilość zwolnionych pracowników na stanowiskach kluczowych	max	20%		
Ilość niedostępności usług Banku	max	10		
Ilość wykrytych oszustw wewnętrznych	max	5%		
Ryzyko płynności				
Utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.	min	bufor		

Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku		0		
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku		0		
Zapewnienie globalnej wypłacalności Banku tj. posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym	min	0		
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	min	110%		
Wewnętrzny wskaźnik NSFR	min	111%		
Wskaźnik LCR	min	100%		
udział depozytów podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych i samorządowych w pasywach ogółem	min	85%		
Ryzyko stopy procentowej				
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	max	3%		
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania.	max	30%		
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego.	max	7%		
Ryzyko kapitałowe				
Łączny współczynnik kapitałowy	min	15%		
Współczynnik kapitału Tier I	min	11,5		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	min	10%		
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	max	98%		
Wskaźnik dźwigni finansowej	min	3,30%		
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	min	8,16%		
Udział kapitału rezerwowego w funduszach własnych Tier I	min	90%		
Udział pakietu udziałów w funduszu udziałowym	max	5%		
Przekazanie nadwyżki bilansu na fundusze własne	min	95%		
Udział zaangażowania kapitałowego w Banku zrzeszającym w sumie bilansowej	min	0,50%		

Pozostałe limity wewnętrzne w Systemie Ochrony SGB

Udział kosztów działania powiększonych o amortyzację w wyniku z działalności bankowej powiększonego o pozostałe przychody operacyjne minus pozostałe koszty operacyjne (wskaźnik C/I)	max	76,50%		
---	-----	--------	--	--

Udział annualizowanego wyniku finansowego brutto w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	min	10%		
---	-----	-----	--	--
